

Arxiu Comarcal del Ripollès

Metamorphoseos

El terme incunable és un convencionalisme que, com és sabut, s'utilitza per denominar els llibres impresos des de la invenció de la impremta, a mitjan segle XV, fins l'any 1500. Del fons bibliogràfic aplegat per la comunitat de domers i preveres de Sant Pere de Ripoll procedeixen els vuit exemplars incunables que es conserven a l'ACRI, dels qual cal afegir un exemplar més “descobert” enguany i que, probablement, podem considerar-lo d'aquest grup de llibres peculiars. Efectivament, durant les tasques de neteja i descripció d'un fons, es van localitzar uns fulls impresos que, casualment, corresponen al colofó —fórmula final on s'especifica l'impressor, la data, la ciutat i altres dades d'interès— d'un exemplar que conservàvem, lògicament, incomplet i sense datar. Es tracta d'un exemplar de Publi Ovidi Nasó (43 aC – 17 dC) titulat *Metamorphoseos*, imprès a Lió per Nicolau Wolff. No hem pogut establir, de moment, la datació precisa d'aquest exemplar però, tanmateix, sabem del cert que l'impressor va estar actiu, en aquella ciutat francesa, entre els anys 1500 i 1512. Per retornar al volum el seu aspecte original calia una intervenció delicada, tasca que ha realitzat la restauradora Sra. Clara Alibés: s'han desinfectat i netejat tots els quadernets i s'ha enquadernat en pergamí de tapa tova. Aprofitant aquesta intervenció, s'ha aprofitat per restaurar, a més, un altre incunable, aquest ja conegut (*Quadragesimale...* imprès a Milà l'any 1479), que presentava un estat molt degradat de conservació.

BREUS

El passat dia 12 de juny es va signar el contracte de cessió en dipòsit de catorze metres lineals de documentació generada pel Consorci Ripollès Desenvolupament des de la seva creació, com a Societat Limitada, l'any 1993, fins a l'any 2005. Pel tractament de bona part d'aquest fons va establir-se un conveni amb l'Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents (ESAGED) gràcies al qual, entre altres coses, s'han posat les bases per a la implantació d'un sistema de gestió documental en aquella institució.

El dia 23 de juliol es va transferir a l'Arxiu Comarcal vint metres lineals de documentació administrativament inactiva procedents de l'Oficina Comarcal del Ripollès del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural. Les dates extremes d'aquesta documentació abasten des de l'any 1966 fins al 2002 i comprèn les sèries relatives a la Política Agrària Comuna (PAC), les declaracions de correus, les sol·licituds de primes de carn, les indemnitzacions compensatòries de muntanya (MIC) i el registre de la correspondència que genera i rep aquesta oficina. Una de les funcions dels Arxius Comarcals especificades a l'actual Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i documents, és la d'ingressar la documentació semiactiva i inactiva dels òrgans de l'Administració de la Generalitat; la documentació de l'esmentada Oficina és la primera que ingressa a l'ACRI procedent de la Generalitat de Catalunya i, per això, és motiu de satisfacció per a tothom perquè es fa palès el bon funcionament de totes les parts per conservar i facilitar l'accés a

la documentació pública de la nostra comarca.

Continuant la tasca ja iniciada fa anys, l'Arxiu Comarcal ha redactat l'inventari i altres documents de suport a la recerca de les subsèries de padrons i censos de població, llevant o “quintes” i impostos municipals (contribució rústica i industrial, amillament i cèdules personals) procedents del fons municipal de l'Ajuntament de Ripoll. Com és sabut, es tracta d'unes tipologies molt utilitzades pels usuaris i, per aquest motiu, calia disposar no només de l'inventari corresponent sinó d'altres eines de suport a la recerca (quadres-resum de llevant, relació de censos i padrons, etc.) i que hom pot consultar des del web de l'ACRI (www.acri.cat).

Finalment, després de tres anualitats, hem pogut enllestir el projecte “Hemeroteca Comarcal” que ha consistit en digitalitzar el conjunt de premsa publicada al Ripollès i conservada a l'Arxiu Comarcal. Com ja hem informat en altres ocasions, una còpia del resultat és accessible a través de la xarxa Internet, des del web de l'ACRI. En total hem tractat 40.322 pàgines de periòdics publicats des de 1874 a 1977.

Continuant amb la línia de suport als ajuntaments, l'Arxiu Comarcal ha impulsat l'enquadernació de padrons, censos i llibres d'actes que, per la seva importància o pel seu deficient estat de conservació, necessitaven d'una urgent intervenció. No es tracta —com potser caldria— de tasques de restauració; tant sols és una solució d'emergència per evi-

tar-ne la inevitable degradació que suposa l'ús continuat d'aquests documents. En aquest tema hem intervingut, enguany, en els fons dels ajuntaments de Vallfogona del Ripollès, Sant Joan de les Abadesses, i Ripoll.

El passat dia 15 de maig, el senyor Josep Boixaderas, de Ripoll, va fer donació a l'Arxiu Comarcal de dues fotografies en un estat de conservació excepcional, realitzades a començament del segle XX, on s'hi veu en una el personal masculí i en l'altre del femení, dels treballadors de l'antiga fàbrica tèxtil de Ripoll “La Preparación Tèxtil, S.A.”, anomenada popularment “El Pla”.

Entre els dies 20 de setembre i 3 d'octubre, al Palau Robert de Barcelona, va tenir lloc l'exposició “La imatge del turisme a l'època Republicana”. L'Arxiu Comarcal hi participà amb el préstec de reproduccions d'alguns cartells turístics del seu fons.

Durant els mesos de juliol i setembre d'enguany, l'Ajuntament de Vallfogona de Ripollès i el Consell Comarcal del Ripollès han realitzat la segona transferència de documentació a l'Arxiu Comarcal. En concret, de Vallfogona, han ingressat gairebé onze metres lineals de documentació dels anys 1988 i 1999 (anteriorment a aquestes dates, ja es conserven a l'ACRI des de la primera transferència realitzada l'any 2003). Del Consell Comarcal, la documentació transferida abasta fins l'any 2000 i ocupa 51 metres lineals.